



Gènesi i història de l'escoltisme

Ara fa cent anys, l'illa de Brownsea, a Dorset (Anglaterra), acollí el primer campament de la història del moviment escoltista. Entre l'1 i el 9 d'agost de 1907, Robert Baden-Powell hi reuní vint vailets, que tenien entre 12 anys i 17, per conviure en grup i redescobrir la natura. Naixien així els 'boy-scouts', un moviment d'educació per al lleure que aviat s'estengué per tot el món.

La gènesi i el desenvolupament del moviment escolta va lligat a la figura del fundador, el militar britànic Robert Stephenson Smyth Baden-Powell, un apassionat de l'exploració i el rastreig, que obtingué èxits en les campanyes en què participà i ascensos. L'escoltisme resultant de les ensenyances de Baden-Powell cerca el desenvolupament de la personalitat del jovent per mitjà de la vida en grup a la natura; és pacifista i democràtic. Tanmateix, no en podem ignorar la inspiració militarista: Baden Powell guanyà la fama d'explorador –i els ascensos– a les campanyes de l'exèrcit britànic a l'Índia i a l'Àfrica.

Ingressà a l'exèrcit britànic el 1878. D'antuvi s'hi destacà per les aptituds mostrades en l'exploració i el reconeixement del terreny. Oficial en actiu, desenrotllà un mètode d'organització en patrulles, que els boy-scouts futurs copiaren, sota el comandament d'un guia, amb gratificacions per l'eficàcia. Baden-Powell serví a l'Afganistan, concretament a Kandahar i Qetta, però sobretot exhibí les habilitats d'explorador en les campanyes africanes contra els zulus i els aixanti, on fou conegut entre els primers amb el nom d'*impisa* ('llop que mai no dorm'). El 1889 rebé l'ascens a major i el 1896 comandà l'expedició en contra dels matabeles de Zimbabwe, aleshores Rhodèsia del Sud. Posteriorment, participà activament a la guerra dels Bòers, on dirigí amb èxit la defensa de Mafeking.

Baden-Powell s'havia convertit en un teòric de l'exploració, *scouting*, i havia plasmat les experiències en diversos llibres: *Reconnaissance and Scouting* (1884), *The Matabele Campaign* (1897) i sobretot *Aids to Scouting for N.C.O.s and Men* (1899). Fou precisament aquesta obra que marcà el desenvolupament de la filosofia escolta. Un llibre destinat a l'exèrcit, però que curiosament era utilitzat a les escoles. Aleshores concebé la idea del campament a l'illa de Brownsea, que tingué lloc entre els dies 1 i 9 d'agost de 1907. Hi participaren un total de vint vailets que tenien entre 12 anys i 17 anys, organitzats en quatre patrulles: llops, bous, estornells i corbs, que exhibien com a distintiu una cinta blava, verda, groga i vermella res-

pectivament. Els nois es llevaven de bon matí al so de la banya de Kudu, un trofeu de guerra de la campanya contra els matabeles. Dedicaven el dia a practicar exercici físic, cuinar cadascú el seu menjar, explorar l'entorn i participar en jocs. La jornada acabava amb el relat d'experiències al voltant d'una foguera.

Baden-Powell, o BP, que era com li agradava de signar, constituït en cap del campament, valorà positivament l'experiència. El moviment escolta, doncs, naixia, adoptava l'uniforme característic amb voluntat de suprimir barreres socials, inscrivint com a lema "Be prepared" ('estar preparat') i adoptava la flor de lis per emblema: els tres pètals representaven les tres virtuts de l'escoltisme naixent (lleialtat, abnegació i puresa) i els tres principis del moviment (Déu, pàtria i llar).

El 1908 eixí a la llum *Scouting For Boys*, el catecisme del moviment escolta, fou fundada la revista *The Scout* i s'organitzà el moviment a tot l'imperi britànic. El segon campament fou convocat a Humbshaugh, a Northumberland. Baden-Powell l'aprofità per perfeccionar el sistema de patrulles, la confecció de nous jocs i la incidència en el model educatiu. En 1909, després d'una visita a Xile, fou fundada la primera brigada escolta no britànica, que organitzà Alcibiades Vicencio. L'any següent s'originà el moviment de guies, destinat a les noies.

Baden-Powell hagué de triar entre l'exèrcit i l'incipient escoltisme. Per consell del monarca britànic Eduard VII, renuncià definitivament a la carrera militar el 1910. El moviment vivia un gran auge. Del 30 de juliol al 8 d'agost de 1920 fou celebrat el primer Jamboree –gran campament– a l'Old



Un grup d'escoltes fent una travessia amb esquís al Pirineu l'any 1927.

Deer Park londinenc. S'hi congregaren 8.000 escoltes de tot el món, que proclamaren Baden-Powell cap escolta mundial. Després d'una vida dedicada primer a la milícia i després a la formació del jovent mitjançant l'escoltisme, Baden-Powell morí a Kenya el 1941.

David Garrido

El naixement dels 'scouts' catalans

El 1912 dues iniciatives de filosofia escolta sorgiren a Barcelona: per una banda, Exploradores Barceloneses, que fundà el capità de cavalleria Pere Rosselló i Aixet, bon coneixedor del moviment escolta anglès; sense contingut catalanista i lligat a la burgesia local. I, per una altra, els Jovestels de Catalunya, associació promoguda pel republicà Ignasi Ribera i Rovira i lligada al catalanisme. Pel que fa a l'escoltisme femení, el 1913 aparegué Girls Guides, de vida efímera, tot i que reaparegué als anys trenta.

Aquestes organitzacions de caire escolta convisqueren amb l'excursionisme actiu i catalanista de principi de segle. El Centre Excursionista de Catalunya (CEC) era una veritable universitat popular, preocupada per l'estudi i les activitats esportives i de lleure, que suplía a bastament les activitats escoltes. Les societats excursionistes sovintejaven per tot Catalunya i els moviments de renovació pedagògica gaudien de bona salut. No és estranya, doncs, la manca de connexió dels primers escoltes amb la realitat catalana: Exploradores Barceloneses eren excessivament militaristes i, de més a més, espanyolistes, mentre que els Jovestels no acabaven d'arrelar.

L'escoltisme català seria catalanista o no seria. La irrupció de la dictadura de Primo de Rivera donà una nova oportunitat a la filosofia de Baden-Powell a casa nostra. Josep Maria Batista i Roca anà a Anglaterra i s'interessà pel funcionament de l'escoltisme anglès. Arran d'aquell viatge pronuncià una conferència, històrica per al futur del moviment escolta català, el 1927 al local barceloní del Centre Excursionista de Catalunya. Amb l'ajut del Secretariat de Coordinació de Treballs Excursionistes del CEC, Batista i Roca inicià un

procés de transformació de les seccions juvenils de l'excursionisme català amb l'objectiu d'adaptar-les a la filosofia escolta. S'havien creat els Minyons de Muntanya.

Naixia, doncs, l'escoltisme purament català, que assolí aviat un ressò ampli en grups de jovent associats a centres excursionistes, entitats recreatives i instructives o de caire religiós, tant de Barcelona com de més poblacions catalanes. De mica en mica, anà creixent el nombre de grups i d'activitats diverses. El 1928 s'organitzaren curssets per a Guies Excursionistes i Minyons de Muntanya al Papiol. La filosofia i la praxi eren les de l'escoltisme de Baden-Powell. La Germanor de Guies Excursionistes es fundà el 1928 com la branca superior –nois de més de 18 anys– dels Minyons. Els Minyons de Muntanya constituïren la Germanor de Minyons de Muntanya el 1930. Del primer consell general, presidit per Josep M. Batista i Roca, en formaren part diverses personalitats lligades a activitats que havien escollit i promogut els Minyons de Muntanya i que tingueren funcions i tasques significatives en l'escoltisme de l'època del franquisme.

L'escoltisme català va viure un gran auge durant la II República, coincidint amb l'autonomia del Principat de Catalunya, que a la resta dels Països Catalans no tingué tant ressò. Condemnat pel franquisme, l'escoltisme revisqué sobretot a partir dels anys cinquanta. A partir dels seixanta, va abastar totes les capes socials de la població. Els elements democràtics prengueren un relleu especial per la situació política del país, que tingué el punt culminant amb la implicació del moviment en la transició. L'escoltisme, en definitiva, nodrí de militància els partits catalans de tots els signes.